

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 4Co/278/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1117210198
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 11. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michaela Frimmelová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2018:1117210198.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Michaely Frimmelovej a členov senátu JUDr. Valérie Kleinovej a Mgr. Ingrid Degmovej Pospíšilovej v právnej veci žalobkyne: J. F. F., X.. XX.XX.XXXX, L. Y. XX, L., zast. JUDr. Janou Uhrinovou, advokátkou, Bezručova 1, Bratislava, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 792 752, zast. Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Kubániho 16, Bratislava, o určenie bezúročnosti spotrebiteľského revolvingového úveru, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo dňa 20. októbra 2017, č.k. 17Csp 27/2017-76, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalovanému priznáva proti žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa voči žalovanému domáhala určenia, že revolvingový úver vyplývajúci zo zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXX-XXXXX zo dňa 19.12.2014 je bezúročný. Žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % a žalobkyni uložil povinnosť zaplatiť štátu súdny poplatok 99,50 eur do 15 dní od právoplatnosti rozsudku.

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobkyňa žalobu odôvodnila tým, že dňa 19.12.2014 uzavrela v postavení spoludlžníka so žalobcom zmluvu, ktorej predmetom bolo poskytnutie úveru vo výške 3.000 eur, keď poplatok za poskytnutie úveru predstavoval 3.318 eur, a že ona ako spoludlžník mala žalovanému zaplatiť 6.318 eur v 18-tich mesačných splátkach vo výške 351 eur. Žalobkyňa mala za to, že má v rámci tejto zmluvy postavenie spotrebiteľa a medzi ňou a žalovaným bola uzavretá spotrebiteľská zmluva, keďže pri jej uzatváraní nekonala v rámci svojej podnikateľskej činnosti. Na určenie bezúročnosti tohto úveru deklarovala naliehavý právny záujem, keď tvrdila, že potrebuje vyriešiť otázku výšky jej skutočného dlhu nad rámec poskytnutých finančných prostriedkov aj s prihliadnutím na prebiehajúce rozhodcovské konanie iniciované žalovaným. Uviedla, že úroková miera predmetného úveru predstavovala 192,76 % ročne, hoci úrokové miery podobného úveru v bankách boli v rovnakom čase niekoľkokrát nižšie. Poukázala na to, že podľa ust. § 11 ods. 1 písm. g) zák. č. 129/2010 Z.z., § 53 ods. 6 Obč. zák. a § 1a ods. 1 až 4 nar. vl. č. 87/1995 Z.z. predstavovala priemerná hodnota RPMN bánk v rozhodujúcom období 13,95 % s tým, že najvyššia prípustná výška odplaty v predmetnom období bola 27,9 %. Tvrdila, že ku dňu podania žaloby na arbitrážny súd bola zo strany dlžníka žalovanému zaplatená suma 3.861 eur. Žalovaný žiadal žalobu zamietnuť z dôvodu, že žalobkyňa nemá postavenie spotrebiteľa a medzi sporovými stranami nevznikol žiadny spotrebiteľský vzťah, nakoľko žalobkyňa pristúpila k zmluve ako spoludlžník za účelom splatenia záväzku, keď zmluva o úvere bola uzavretá medzi dvoma podnikateľskými subjektmi a spravuje sa režimom obchodného práva. Žalovaný zdôraznil,

že jeho dlžníkom je obchodná spoločnosť, ktorá požiadala o poskytnutie preklenovacieho úveru na prevádzkové účely. Nepovažoval za reálne, aby bolo možné jednu a tú istú zmluvu považovať za podnikateľský a súčasne aj spotrebiteľský vzťah. Poukázal na rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2CoZm 106/2015 podľa ktorého poskytnutie záruky za podnikateľský úver nemá za následok, aby bola osobe poskytujúcej záruku poskytnutá ochrana ako spotrebiteľovi, keďže prísľub úveru a úverová zmluva sú zmluvami o dodávke služby, pričom záruka je iba prostriedkom, ktorého realizácia je závislá na samotnom poskytnutí úveru.

3. Vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie zistil, že z obsahu žiadosti o poskytnutie úveru zo dňa 18.12.2014 vyplýva, že žiadateľom o úver bola právnická osoba Eco top trade, s.r.o. v zastúpení konateľkou J. F. (žalobkyňou) s tým, že výška úveru predstavovala 3.000 eur so splatnosťou v 18-tich mesačných splátkach vo výške 351 eur a celková nominálna hodnota úveru predstavovala 6.318 eur. Z obsahu žiadosti tiež zistil, že účel čerpania úveru bol prevádzkový. Zo zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXX-XXXXX zo dňa 19.12.2014 vyplynula dohoda medzi žalovaným ako veriteľom a spol. Eco top trade, s.r.o. ako dlžníkom a žalobkyňou ako spoludlžníkom o poskytnutí peňažných prostriedkov v dohodnutej výške na účely podnikateľskej činnosti dlžníka, ktorý sa zaviazal splatiť veriteľovi úver v 18-tich mesačných splátkach vo výške 351 eur podľa splátkového kalendára. Z oznámenia Slovenského arbitrážneho súdu zo dňa 09.12.2016 zistil, že dňom 05.12.2016 sa začalo vo veci žalobcu Profi Credit Slovakia, s.r.o. proti žalovaným 1/ Eco top trade, s.r.o. a 2/ J. F. rozhodcovské konanie o zaplatenie 6.247,80 eur s príslušenstvom. Z výpisu z Obchodného registra vyplýva, že žalobkyňa je konateľkou spol. Eco top trade, s.r.o.. Vec posúdil právne podľa ust. § 187 ods. 1 a 2 C.s.p. a uviedol, že dôkazným bremenom sa rozumie procesná zodpovednosť strany sporu za to, že jej tvrdenia neboli preukázané, a z tohto dôvodu muselo byť vo veci samej rozhodnuté v jej neprospech. Vysvetlil, že dôkazné bremeno ohľadom preukázania tvrdných skutočností spočíva vždy na tej strane sporu, ktorá tieto skutočnosti tvrdí a z ich existencie vyvodzuje pre seba priaznivé právne dôsledky. Vyhodnotil, že z dokazovania vyplynulo, že dňa 19.12.2014 došlo k uzavretiu zmluvy medzi žalovaným ako veriteľom a spol. Eco top trade, s.r.o. ako dlžníkom, na základe ktorej žalovaný poskytol spoločnosti Eco top trade, s.r.o. peňažné prostriedky v dohodnutej výške 6.318 eur na výkon jej podnikateľskej činnosti, konkrétne na prevádzkové účely. Žalobkyňa je konateľkou spol. Eco top trade, s.r.o. s tým, že v rámci zmluvy vystupuje ako spoludlžník. Dospel potom k záveru, že ak došlo k uzavretiu zmluvy medzi dvoma podnikateľskými subjektmi za účelom poskytnutia úveru na podnikateľskú činnosť nebolo možné stotožniť sa s argumentáciou žalobkyne, že mala v rámci úverového vzťahu postavenie spoludlžníka a súčasne spotrebiteľa, keď vyhodnotil, že rozhodujúcou skutočnosťou v tomto prípade je účel poskytnutia peňažných prostriedkov, ktoré boli poskytnuté na podnikateľskú činnosť spol. Eco top trade, s.r.o.. Vyhodnotil, že z tohto dôvodu žalobkyňa ako spoludlžník nepožíva ochranu ako spotrebiteľ, nakoľko jej postavenie je závislé od účelu poskytnutia peňažných prostriedkov a taktiež od skutočnosti, že v rámci úverového vzťahu ani nevystupuje ako hlavný dlžník, ale ako spoludlžník a súčasne konateľ dlžníka. Z týchto dôvodov žalobu ako nedôvodnú zamietol.

4. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 262 ods. 2 C.s.p. a v konaní v plnom rozsahu úspešnému žalovanému priznal voči žalobkyňi nárok na ich náhradu. O uložení povinnosti žalobkyňi zaplatiť štátu súdny poplatok vo výške 99,50 eur rozhodol podľa § 2 ods. 1 písm. a) zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a pol. 1 písm. b) Sadzobníka súdnych poplatkov vzhľadom na to, že žalobkyňa v konaní nepreukázala, že má postavenie spotrebiteľa, a preto nemožno v jej prípade aplikovať ust. § 4 ods. 2 písm. u) zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch.

5. Proti tomuto rozhodnutiu podala žalobkyňa včas odvolanie a žiadala napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. V súvislosti so skutočnosťami opísanými v jej žalobe a v rozhodnutí súdu prvej inštancie, a to najmä vzhľadom na výšku poplatku za poskytnutie predmetného revolvingového úveru, videla v konaní žalovaného rozpor s dobrými mravmi. Uviedla, že sa domnieva, že uvedená zmluva o revolvingovom úvere je absolútne neplatný právny úkon, a to nielen z dôvodu, že na strane žalovaného došlo k zneužitiu k jej tiesne, ale aj ľahkovážnosti, nakoľko predmetný úver jej bol poskytnutý za neprimerané protiplnenie (úroky a poplatky). Žiadala, aby súd preskúmal jeho primeranosť s prihliadnutím k celkovým okolnostiam predmetného právneho úkonu, jeho pohnútkam a účelu, ktorý sledoval. Vyjadrila názor, že ak osoba konajúca z okolností vedela alebo musela vedieť, že na druhej strane je osoba konajúca v tiesni alebo rozrušení, a túto okolnosť využila, ide o neplatnosť celého právneho úkonu pre rozpor s dobrými mravmi a o tzv. civilnoprávnu úžeru. Žiadala, aby odvolací súd posúdil celú zmluvu o revolvingovom úvere ako absolútne neplatný právny úkon podľa ust. 39 Obč.

zák., pretože obsahom a účelom odporuje zákonu a dobrým mravom. Uviedla tiež, že žalovanému už zaplatila viac ako bola istina poskytnutého úveru, a preto sa domnieva, že predmetný zmluvný vzťah je uzatvorený aj v rozpore s poctivým obchodným stykom v súlade s ust. § 265 Obch. zák., ktorý nemôže požívať právnu ochranu, keďže je v rozpore so zákonom.

6. Žalovaný žiadal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť, keď odvolanie žalobkyne nepovažoval za dôvodné. V prvom rade nesúhlasil s tvrdeniami žalobkyne o tom, že je v rozpore s poctivým obchodným stykom v zmysle § 265 Obch. zák., ak mu bolo zaplatené viac ako na základe zmluvy o revolvingovom úvere poskytol, keď vysvetlil, že podstatou úverovej zmluvy je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov dlžníkovi, ktorý ich má vrátiť a súčasne uhradiť aj úrok, čiže uhradí viac ako mu bolo poskytnuté. Zdôraznil, že zmluvný vzťah založený predmetnou zmluvou nie je spotrebiteľským vzťahom, čo aj súd prvej inštancie správne skonštatoval. Vzťah zo zmluvy o revolvingovom úvere je vzťahom medzi dvoma obchodnými spoločnosťami, ide o typický obchodnoprávny vzťah, a podľa ust. § 261 ods. 6 písm. d) Obch. zák. ide o absolútny obchod. Nesúhlasil potom s tvrdeniami žalobkyne, že došlo k zneužitiu jej tiesne a ľahkovážnosti. Mal tiež za to, že tvrdenie žalobkyne o neplatnosti zmluvy nemá žiadnu spojitosť s tým, čoho sa žalobou domáhala, keďže žiadala určiť, že úver je bezúročný, pričom súd koná o tom, čo urobila žalobkyňa predmetom sporu. Nesúhlasil však ani s jej tvrdeniami o neplatnosti zmluvy, keď z tvrdení žalobkyne nemal za zrejmé, v čom by mala spočívať tieseň, pretože každá úverová zmluva je uzatváraná preto, lebo jeden subjekt si chce peniaze požičať a druhý je ochotný ich požičať. Poukázal tiež na to, že v konaní neboli žiadne skutočnosti svedčiace o tiesni alebo ľahkovážnosti ani preukázané.

7. Žalobkyňa sa k vyjadreniu žalovaného nevyjadřila.

8. Odvolací súd, ktorý bol viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (ust. § 379 a § 380 C.s.p.), preskúmal súdny spis a napadnutý rozsudok, prejednal odvolanie bez nariadenia odvolacieho pojednávania, a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je dôvodné. Podľa ust. § 219 ods. 3 C.s.p. verejne vyhlásil rozsudok, ktorým rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

9. Podľa ust. § 387 ods. 2 C.s.p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

10. S poukazom na citované ustanovenie, prihliadajúc na obsah súdneho spisu a z neho vyplývajúci skutkový stav, sa odvolací súd nezistiac v postupe súdu prvej inštancie z hľadiska procesnoprávneho žiadne vady majúce za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (napokon, žiadne procesné vady ani neboli v odvolaní namietané), v celom rozsahu po skutkovej a právnej stránke stotožňuje s dôvodmi, týkajúcimi sa odvolaním napadnutého rozsudku, ktorým súd prvej inštancie žalobu žalobkyne zamietol, a v podrobnostiach na ne poukazuje.

11. Po oboznámení sa s obsahom spisu dospel odvolací súd k záveru, že súd prvej inštancie vzhľadom na vykonané dokazovanie riadne a dostatočne zistil skutkový stav, vec aj správne právne posúdil, a svoje rozhodnutie tiež odôvodnil tak, ako to má na mysli ust. § 220 ods. 2 C.s.p.. V odôvodnení svojho rozsudku sa súd prvej inštancie vysporiadal so všetkými okolnosťami, na ktorých založil svoje rozhodnutie, a ktoré boli pre posúdenie veci a rozhodnutie podstatné, a dospel k správne záveru, že žalobkyňa neuniesla v spore dôkazné bremeno na svoje tvrdenia o tom, že má ako spoludlžník obchodnej spoločnosti v rámci zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXX-XXXXX zo dňa 19.12.2014, uzavretej medzi žalovaným ako veriteľom a spol. Eco top trade, s.r.o. ako dlžníkom, na základe ktorej žalovaný poskytol tejto spoločnosti na výkon jej podnikateľskej činnosti (na prevádzkové účely) peňažné prostriedky, postavenie spotrebiteľa. Súd prvej inštancie správne vyhodnotil, že v posudzovanej veci je rozhodujúcim účel poskytnutia peňažných prostriedkov, ktoré boli poskytnuté na podnikateľskú činnosť spol. Eco top trade, s.r.o., od ktorého je závislé aj postavenie žalobkyne, ktorá ako spoludlžník nepožíva ochranu ako spotrebiteľ. S týmto záverom, ktorý viedol k zamietnutiu žaloby, sa odvolací súd stotožnil.

12. Odvolací súd po oboznámení sa s obsahom odvolania žalobkyne konštatuje, že žalobkyňa v odvolaní vôbec nereflektovala na závery súdu prvej inštancie, ku ktorým dospel po prejednaní jej žaloby a vykonaní dokazovania potrebného na rozhodnutie o nej, a tieto závery ani ničím nespochybnila.

V odvolaní prišla s úplne novou argumentáciou, keď v rozpore so žalobou, ktorou sa domáhala určenia bezúročnosti zmluvy o revolvingovom úvere, žiadala, aby odvolací súd posúdil celú zmluvu o revolvingovom úvere ako absolútne neplatný právny úkon podľa ust. 39 Obč. zák., s odôvodnením, že odporuje dobrým mravom, pretože žalovaný zneužil jej tieseň a ľahkovážnosť, a že ide o civilnoprávnu úžeru. Tvrdila tiež, že žalovanému už zaplatila viac ako bola istina poskytnutého úveru, a preto je zmluvný vzťah uzatvorený aj v rozpore s poctivým obchodným stykom (§ 265 Obch. zák.). Odvolací súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že žalobkyňa žalobou nežiadala určiť neplatnosť zmluvy o revolvingovom úvere s poukazom na rozpor s dobrými mravmi resp. rozpor s poctivým obchodným stykom, naopak, s poukazom na to, že je spotrebiteľkou, s čím sa súd prvej inštancie správne nestotožnil (odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na presvedčivé odôvodnenie napadnutého rozsudku), žiadala určiť, že predmetný úver je bezúročný. V žalobe platnosť zmluvy o revolvingovom úvere nenamietala, a počas konania pred súdom prvej inštancie pripustenie zmeny žaloby ani nenavrhol. Odvolací súd potom vyhodnotil, že prípustnosť takéhoto odvolania, ktoré s rozhodnutím súdu prvej inštancie o žalobe žalobkyne, v ktorej sama vymedzila predmet sporu, vôbec nesúvisí, je potrebné vnímať v spojitosti s ust. § 366 písm. d) C.s.p., z ktorého vyplýva, že prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie, čo však nie je prípad prejednávanej veci, pretože žalobkyňa nič nebránilo v použití argumentácie (procesného útoku), ktorú uviedla v odvolaní, už v konaní pred súdom prvej inštancie. Napokon, ani sama žalobkyňa v odvolaní netvrdila, že by ňou uvedenú odvolaciu argumentáciu nemohla nezavinene použiť v prvoinštančnom konaní. Odvolací súd preto nemohol na odvolacie námietky žalobkyne prihliadať. Napriek tomuto záveru považuje za potrebné opätovne poukázať na závery súdu prvej inštancie, ktoré sú správne, teda, že žalobkyňa neprislúcha v posudzovanej veci postavenie spotrebiteľa. V súvislosti s jej odvolacími námietkami odvolací súd uvádza, že dlžníkom zo zmluvy o revolvingovom úvere bola obchodná spoločnosť Eco top trade, s.r.o., ktorá si úver od žalovaného zobrala na prevádzkové účely, z čoho je zrejmé, že medzi žalovaným ako veriteľom a menovanou spoločnosťou vznikol vzťah zo zmluvy o úvere, na ktorý sa vzťahuje Obchodný zákonník. Poukazovanie žalobkyne na ust. § 39 Obč. zák. je potom irelevantné, pretože aplikácia Občianskeho zákonníka na zmluvu medzi dvoma obchodnými spoločnosťami, ktorá je absolútnym obchodom, je vylúčená. Navyše, žalobkyňa žiadne zo svojich tvrdení, ktoré uviedla v odvolaní, žiadnym relevantným dôkazom nepreukázala, preto jej odvolacie námietky zostali len v rovine ničím nepodložených tvrdení.

13. Vzhľadom na vyššie uvedené možno uzavrieť, že ak súd prvej inštancie žalobu žalobkyne o určenie bezúročnosti vyššie uvedeného revolvingového úveru zamietol, rozhodol správne.

14. Po preskúmaní výrokov, ktorým súd prvej inštancie rozhodol o trovách konania tak, že žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % a žalobkyňa uložil povinnosť zaplatiť štátu súdny poplatok 99,50 eur do 15 dní od právoplatnosti rozsudku, dospel odvolací súd k záveru, že napadnutý rozsudok je i v tejto časti správny. Ak súd prvej inštancie o nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 262 ods. 2 C.s.p. pri plnom úspechu žalovaného v spore, vec posúdil po právnej stránke správne a aplikoval aj správne zákonné ustanovenie. Keďže žalobkyňa v odvolaní ohľadom rozhodnutia o nároku na náhradu trov konania ničím neargumentovala, obmedzí sa odvolací súd len na konštatovanie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorý o nároku na náhradu trov konania rozhodol správne a v súlade so zásadou úspechu v spore. Žalovaný mal v spore so žalobkyňou plný úspech, preto mu voči nej prináleží aj nárok na náhradu trov konania účelne vynaložených na bránenie svojho práva. Uloženie povinnosti žalobkyne zaplatiť súdny poplatok za žalobu je taktiež správne, pretože v konaní bolo preukázané, že žalobkyňa nepožíva ochranu ako spotrebiteľ a nie je potom ani oslobodená od platenia súdnych poplatkov. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na správnosť odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie, s ktorým sa v celom rozsahu stotožňuje, a na zdôraznenie správnosti tohto rozhodnutia nemá viac čo uviesť.

15. Z týchto dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa ust. § 387 ods. 1 a 2 C.s.p. potvrdil.

16. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a § 396 ods. 1 C.s.p. a žalovanému, ktorý bol v odvolacom konaní v celom rozsahu úspešný, priznal proti žalobkyne nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. O výške náhrady

trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (ust. § 262 ods. 2 C.s.p.).

17. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je odvolanie prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).